

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 124/2019-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 6. júna 2019 predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť obchodnej spoločnosti MAVEBA spoločnosť s ručením obmedzeným, Železničiarska 6, Hanušovce nad Topľou, IČO 36 480 428, zastúpenej advokátkou JUDr. Martinou Kožárovou Jenčovou, Slovenská 69, Prešov, vo veci namietaného porušenia jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Vranov nad Topľou sp. zn. 4 C 103/2008 z 27. novembra 2018 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť obchodnej spoločnosti MAVEBA spoločnosť s ručením obmedzeným o d m i e t a pre nedostatok právomoci.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 25. februára 2019 doručená ústavná sťažnosť obchodnej spoločnosti MAVEBA spoločnosť s ručením obmedzeným, Železničiarska 6, Hanušovce nad Topľou, IČO 36 480 428 (ďalej len

„sťažovateľka“), zastúpenej advokátkou JUDr. Martinou Kožárovou Jenčovou, Slovenská 69, Prešov, ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Okresného súdu Vranov nad Topľou (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 4 C 103/2008 z 27. novembra 2018 (ďalej len „napadnutý rozsudok“).

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka vystupuje v konaní o vydanie bezdôvodného obohatenia s príslušenstvom vedenom okresným súdom pod sp. zn. 4 C 103/2008 v procesnom postavení žalovanej. Pôvodne bolo predmetom konania vydanie bezdôvodného obohatenia s príslušenstvom za obdobie od 4. júna 2006 do 4. júna 2008. Žalobkyne počas konania postupne žiadali o rozšírenie žaloby o obdobie od 5. júna 2008 do 4. júna 2010 a následne od 6. marca 2016 do 6. marca 2018. Okresný súd uznesením sp. zn. 4 C 103/2008 z 24. apríla 2018 návrhom žalobkýň vyhovel a zmenu žaloby pripustil. Prvým výrokom rozsudku č. k. 4 C 103/2008-740 z 27. novembra 2018 okresný súd meritórne rozhodol o nároku žalobkýň za obdobie od 4. júna 2006 do 31. decembra 2016. Piatym výrokom napadnutého rozsudku žalobu, čo sa týka zvyšku, za obdobie od 1. januára 2017 do 6. marca 2018 vylúčil na samostatné konanie, pričom ho odôvodnil tým, že výsledky vykonaného dokazovania neumožňujú vo veci meritórne rozhodnúť, keďže sa znalecké posudky obdobiom od 1. januára 2017 ďalej nezaoberali.

3. Podľa názoru sťažovateľky piaty výrok napadnutého rozsudku a postup okresného súdu, ktorý mu predchádzal, porušuje jej „*právo na spravodlivý proces a v rámci neho aj princíp rovnosti zbraní a rovnosti procesných strán*“.

4. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti uvádza: „*Ustanovenie § 166 CSP nepripúšťa vylúčenie veci v prípade, ak výsledky doposiaľ vykonaného dokazovania nepostačujú pre rozhodnutie o veci (resp. o nároku vo vzťahu k ďalšiemu uplatnenému obdobiu) a je potrebné doplniť dokazovanie.*

Pokiaľ mal súd za to, že výsledky dovtedy vykonaného dokazovania nemôžu byť podkladom na konanie o zmenenej žalobe, mal návrh na jej zmenu nepripustiť. (§ 143 CSP).

Pokiaľ však súd takúto zmenu pripustil (t. j. mal za to, že výsledky doterajšieho dokazovania môžu byť podkladom pre konanie o zmenenom návrhu), mal o nej meritórne rozhodnúť.“

5. Sťažovateľka namieta, že žalobkyne síce navrhli rozšírenie žaloby, avšak na preukázanie svojho návrhu nenavrhli vykonanie žiadneho dôkazu, neuniesli teda dôkazné bremeno, a preto mal okresný súd zamietnuť ich žalobu v rozšírenej časti. Tým, že vylúčil návrh žalobkýň za obdobie rokov 2017 a 2018 na samostatné konanie, zvýhodnil ich na úkor sťažovateľky a zároveň porušil princíp rovnosti strán pred súdom.

6. Na základe argumentácie uvedenej v ústavnej sťažnosti sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd po jej prijatí na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo obchodnej spoločnosti MAVEBA, spoločnosť s ručením obmedzeným na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd Uznesením Okresného súdu Vranov nad Topľou sp. zn. 4 C 103/2008-740 zo dňa 27. 11. 2018 o vylúčení žaloby žalobkýň na vydanie bezdôvodného obohatenia čo do zvyšku za obdobie od 01. 01. 2017 do 6. 03. 2018 , porušené boli.

2. Okresný súd Vranov nad Topľou je povinný uhradiť spoločnosti MAVEBA, spoločnosť s ručením obmedzeným trovy konania.“

II.

7. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

8. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

9. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) v čl. I § 1 až § 13 a § 16 až § 28 a § 32 až § 248 a § 250 a § 251. V zmysle § 246 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde sa tento zákon použije aj na konania začaté do 28. februára 2019, pričom právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali do 28. februára 2019, zostávajú zachované.

10. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

11. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

12. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

13. Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd

nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri uplatňovaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

14. Zo samotnej ústavnej sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že okresný súd rozsudkom č. k. 4 C 103/2008-740 z 27. novembra 2018 rozhodol vo veci samej a okrem iného piatym výrokom vylúčil *„žalobu žalobkýň o vydanie bezdôvodného obohatenia, čo do zvyšku, za obdobie od 1. 1. 2017 do 6. 3. 2018 na samostatné konanie“*.

15. Podľa názoru sťažovateľky má piaty výrok napadnutého rozsudku okresného súdu povahu uznesenia, keďže sa ním *„nerozhoduje vo veci samej“*, a preto sa ústavnou sťažnosťou domáha preskúmania *„uznesenia Okresného súdu Vranov nad Topľou sp. zn. 4 C 103/2008-740 zo dňa 27. 11. 2018 o vylúčení žaloby žalobkýň na vydanie bezdôvodného obohatenia čo do zvyšku za obdobie od 01. 01. 2017 do 6. 03. 2018“*.

16. Pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti ústavný súd zistil, že okresný súd zvolil vo vzťahu k napadnutému výroku, ktorým vylúčil žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia, čo sa týka zvyšku, za obdobie od 1. januára 2017 do 6. marca 2018 na samostatné konanie, rozsudok, a nie uznesenie ako formu rozhodnutia, ako to namieta sťažovateľka. Súčasťou uvedeného rozsudku je i poučenie o možnosti podať proti nemu odvolanie bez toho, aby súd rozlišoval prípustnosť odvolania samostatne proti rozsudovým výrokom a výrokom charakteru uznesenia. Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že obe procesné strany využili právo podať proti napadnutému rozsudku odvolanie, a to žalobcovia vo vzťahu k všetkým jeho výrokom a žalovaná (sťažovateľka) vo vzťahu k výrokom I, II, III, V a VI. Spis bol 29. apríla 2019 predložený odvolaciemu súdu.

17. Ústavný súd vlastnou činnosťou (dopytom na okresnom súde) zistil, že sťažovateľka podala proti napadnutému výroku odvolanie. O tomto odvolaní ako prostriedku ochrany základného práva podľa ústavy a práva podľa dohovoru je oprávnený a aj povinný rozhodnúť krajský súd. Právomoc krajského súdu rozhodnúť o odvolaní sťažovateľky (bez ohľadu na to, či je odvolanie prípustné) v danom prípade vylučuje právomoc ústavného súdu.

18. Vzhľadom na uvedené ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľky podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. júna 2019